

Številka: 35403-21/2021-2
Datum: 21. 9. 2021

Agencija Republike Slovenije za okolje izdaja na podlagi 52. člena in drugega odstavka 107. člena Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/17, 72/17-popr., 65/20 in 15/21 – ZDUOP), kot obvezni mnenjedaalec v integralnem postopku za izdajo gradbenega dovoljenja za objekt z vplivi na okolje za mnenja glede emisij v tla, vode, zrak, hrupa, svetlobnega onesnaževanja ter elektromagnetnega sevanja in ravnanja z odpadki, za nameravano gradnjo: atletski center Ljubljana, na zaprosilo Ministrstva za okolje in prostor, Dunajska 48, 1000 Ljubljana, naslednje

M N E N J E **o sprejemljivosti nameravane gradnje**

Agencija Republike Slovenije za okolje na podlagi pregleda predložene dokumentacije ter po pregledu veljavne zakonodaje, ki velja za nameravano gradnjo: atletski center Ljubljana, investitorja Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, ugotavlja, da **zaradi pomanjkanja podatkov v predloženi dokumentaciji mnenja o sprejemljivosti nameravane gradnje ni mogoče dati.**

U t e m e l j i t e v i n p o j a s n i l a

Agencija Republike Slovenije za okolje (v nadaljevanju naslovni organ) je dne 18. 8. 2021 s strani Ministrstva za okolje in prostor, Dunajska 48, 1000 Ljubljana prejela zaprosilo št. 35105-21/2021/5 z dne 18. 8. 2021 za izdajo mnenja o sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika emisij v tla, vode, zrak, hrup, svetlobnega onesnaženja, elektromagnetnega sevanja in ravnanja z odpadki, in sicer za nameravano gradnjo: atletski center Ljubljana (v nadaljevanju nameravana gradnja) investitorja Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju investitor).

Naslovni organ je v pregled za izdelavo mnenja prejel naslednjo dokumentacijo:

- Projektno dokumentacijo za pridobivanje mnenj in gradbenega dovoljenja, št. 40/2017, marec 2021 (dopolnjeno julij 2021), FIN ARS d.o.o., Zagorje ob Savi in št. 200123, februar 2021 (dopolnjeno julij 2021), Elea iC d.o.o., Dunajska cesta 21, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju DGD);
- Poročilo o vplivih na okolje za poseg: Ureditev Atletskega centra Ljubljana, št. 100819-dn, marec 2021, E-net okolje d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju PVO).

SPLOŠNI PODATKI O NAMERAVANI GRADNJI

Investitor nameravane gradnje načrtuje ureditev Atletskega centra Ljubljana, ki vključuje gradnjo objektov: glavni atletski stadion z atletsko dvorano in skupnimi prostori, pomožni stadion s kletno etažo s parkirnimi površinami, dvorano za mete in shrambe, zelene in utrjene površine ter prometna in komunalna ureditev.

Območje nameravane gradnje je veliko približno 8,9 ha in se nahaja v mestu Ljubljana, natančneje v četrti skupnosti Šiška. Z južne in vzhodne strani območje omejuje železniška proga, z zahodne pozidava stanovanjskih hiš (najbližji stanovanjski objekti so od meje posega oddaljeni najmanj 4 m), s severne strani pa poslovni objekti. Na območju so obstoječe ureditve za šport in rekreacijo (Športni park Ljubljana).

Objekti med stadioni in dvorano so zasnovani kot monolitne armiranobetonske konstrukcije, na katere je postavljena jeklena palična konstrukcija strehe nad dvorano in nad tribunami stadionov. Celotni armiranobetonski del objekta, je zasnovan kot štiri etažna (K+P+2N) konstrukcija, ki je razdeljen na štiri, med seboj ločene dilatacijske enote. Skupna bruto tlorisna površina objektov, bo znašala 46.450,13 m² (nova gradnja nad in pod zemljo). Največja globina objektov bo -6.50 m (podhod), medtem ko bo dno pilotne stene na -14 m (objekti ACL). Največja višina objekta bo 18,15 m.

V širši okolici ni površinskih vod, območje ni poplavno ali erozijsko ogroženo. Na območju posega in v bližnji okolici ni območij z naravovarstvenim statusom. Območje se nahaja znotraj širšega vodovarstvenega območja VVO III A. Po navedbah iz PVO (stran 79, poglavje 4.1.3 Geološke in hidrološke značilnosti območja) z vrtanjem do globine 15 m ni bil dosežen nivo podzemne vode (podzemna voda se na območju nameravane gradnje po različnih virih nahaja globlje od 20 m). Kakovost podzemne vode v tem vodonosniku je že vrsto let ustrezna, prav tako je kot zadovoljivo ocenjeno njeno količinsko stanje. Po OPN MOL-ID in glede na namembnost zemljišč za območje posega velja III. stopnja varstva pred hrupom in I. stopnja varstva pred elektromagnetnim sevanjem, III. stopnja varstva pred hrupom velja tudi za območje najbližjih stanovanjskih objektov, za okoliške ceste, pa velja IV. stopnja varstva pred hrupom. Območje ni čezmerno obremenjeno s hrupom, kot tudi ne z elektromagnetnim sevanjem. Celotno območje Mestne občine Ljubljana je uvrščeno v razred največje obremenjenosti zraka zaradi preseganj dovoljenih vrednosti delcev PM10.

Po podatkih, pridobljenih pri terenskih in geomehanskih preiskavah temeljnih tal je bilo na vzhodnem delu območja nameravane gradnje v vrtni AS-1 ugotovljena prisotnost žgalniških ostankov oziroma odpadkov (pepel in žlindra). Znotraj ožjega območja se nahaja stanovanjski objekt s spremljajočimi površinami, ki se bo tekom nameravane gradnje odstranil.

OBRAZLOŽITEV MNENJA (po področjih)

Naslovni organ ugotavlja, da v predloženi dokumentaciji manjka nedvoumen in jasen celotni opis potrebnih del za odstanitev obstoječih objektov pred pričetkom nameravane gradnje, zato se v mnenju o sprejemljivosti nameravane gradnje za ta del ne opredeljuje.

1) Tla

Na podlagi pregleda celotne predložene dokumentacije ter po pregledu zakonodaje, ki velja za nameravano gradnjo, naslovni organ ugotavlja, da zaradi pomanjkanja podatkov v predloženi dokumentaciji ne more nedvoumno presoditi, ali je nameravana gradnja sprejemljiva z vidika emisij v tla in zato mnenja o sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika emisij v tla ne more dati.

Naslovni organ ugotavlja, da vsebina PVO v delih, ki se nanašajo na opis obstoječega stanja tal ter vplivov posega na tla ni v skladu z Uredbo o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09 in 40/1, v nadaljevanju Uredba o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave), saj je

obstoječe stanje tal v njem opisano pomanjkljivo in nepopolno ter, da analize onesnaženosti tal, z namenom pridobivanja podatkov o stanju in kakovosti tal na lokaciji nameravane gradnje, niso bile izvedene.

PVO navaja (stran 93, poglavje 4.4.2 Kakovost in značilnost tal), da bodo kemijske analize vzorcev tal na območju nameravane gradnje izvedene v času gradnje. Tako naj bi bile na lokaciji vrtine AS-1, kjer so bili ugotovljeni odpadki (pepel in žlindra), po odstranitvi le-teh, izvedene tudi analize onesnaženosti tal ter izdelana ocena odpadka.

Po mnenju naslovnega organa so kvalitetni podatki o stanju in onesnaženosti tal na izbrani lokaciji, pridobljeni pred pričetkom nameravane gradnje (že v fazi presoje vplivov na okolje), ključnega pomena za opredelitev glede sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika emisij v tla. Le-ti namreč omogočajo nedvoumno presojo vplivov nameravane gradnje na tla ter določitev morebitnih omilitvenih ukrepov, ki bodo pripomogli k zmanjšanju ali preprečitvi pomembnih vplivov posega na tla. Izvedba vzorčenja in analize tal ima tako poleg informacije o stanju in kakovosti ter morebitnem onesnaženju tal na mestu nameravane gradnje veliko dodano vrednost, saj predstavlja temeljno podlago za nadaljnje dimenzioniranje in projektiranje morebitnih omilitvenih oz. preprečitvenih ukrepov v primeru, da se izkaže, da so tla na območju nameravane gradnje onesnažena. Izvedena analiza tal prav tako predstavlja posnetek ničelnega stanja tudi v primeru okoljskih škod in nesreč, do katerih lahko pride na samem gradbišču v času gradnje (razlitje ali razsutje nevarnih snovi prisotnih na gradbiščih, požari cistern in skladišč, itd.). Glede na vse zgornje navedbe naslovni organ meni, da je za opredelitev do sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika emisij v tla potrebno pridobiti informacije o stanju in kakovosti tal na območju nameravane gradnje. Naslovnemu organu se tako zdi nujno, da sta obstoječe stanje ter vplivi na tla na območju nameravane gradnje obravnavajo celovito in strokovno.

Potrebno je tudi poudariti, da se področji tal in odpadkov tekom postopkov, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, velikokrat med seboj prekrivata oziroma jih je med seboj težko ločiti. Tako je ves material (zemeljski izkop), ki nastane pri gradbenih delih, opredeljen kot odpadki. V skladu s 5. členom Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15 in 129/20, v nadaljevanju Uredba o odpadkih) je povzročitelj dolžan dodeliti številko odpadka po postopku iz oddelka »Seznam odpadkov« iz priloge Odločbe 2000/532/ES, razen v primeru prepuščanja odpadka, ko mu jo mora po tem postopku dodeliti zbiralec, ki odpadki prevzame. Odpadki se razvrsti kot nevarni ali nenevarni odpadki v skladu z 2. točko oddelka »Vrednotenje in razvrščanje« iz priloge Odločbe 2000/532/ES. Odpadki, ki se mu lahko pripiše oznaka za nevarni in nenevarni odpadki (zrcalna slika), se šteje za nevarni odpadki, dokler niso njegove nevarne lastnosti ovrednotene v skladu s petim odstavkom tega člena (Nevarne lastnosti iz priloge Uredbe 1357/2014/EU se ovrednotijo v skladu s 1. in 2. točko oddelka »Vrednotenje in razvrščanje« iz priloge Odločbe 2000/532/ES. Pri vrednotenju nevarne lastnosti HP 9 se uporabljajo merila, določena v prilogi 3, ki je sestavni del te uredbe). V skladu s četrtem odstavkom 5. člena Uredbe o odpadkih je redčenje ali mešanje odpadkov, s čimer se zaradi uvrstitve nevarnega odpadka med nenevarne zniža začetna koncentracija nevarnih snovi pod mejo, pri kateri se odpadki opredeli kot nevarni, prepovedano. Tako bi moralo biti investitorju nameravane gradnje v interesu, da se pred začetkom del z analizo preveri, kakšna so tla na mestu posega. Ta podatek bi moral biti za investitorju bistven že v fazi projektiranja, saj bi mu omogočal tehnično in ekonomsko optimizacijo investicije. V kolikor se med gradnjo izkaže, da so tla onesnažena z nevarnimi snovmi oziroma izkazujejo lastnosti nevarnega odpadka, bo namreč to bistveno podražilo in otežilo izvedbo samega projekta. Naslovni organ pojasnjuje, da material z lastnostmi nevarnega odpadka lahko predstavlja takojšnje ali kasnejše tveganje za eno ali več sestavin okolja. Vsekakor je omenjeni pristop primer dobre prakse, katerega se poslužuje tudi vedno več

investitorjev nameravane gradnje, ki se zavedajo načela odgovornosti povzročitelja obremenitev skladno z 9. členom Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20, v nadaljevanju ZVO-1).

Kot je bilo že predhodno razloženo, naslovni organ za opredelitev do sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika emisij v tla potrebuje podatke o kakovosti in značilnostih tal, enako kot je to določeno s prvim odstavkom 7. člena in drugim odstavkom 8. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave. Iz navedenega sledi, da v primeru, ko obstoječi podatki o stanju okolja ali njegovih delih, ki so nujno potrebni za oceno vplivov posega na okolje, niso na razpolago, je potrebno podatke pridobiti z meritvami ali modelnim izračunom ali drugo splošno priznano strokovno oceno (npr. obstoječa znanstvena dela, raziskave, članki, monografije, itd.), pri tem pa mora izdelovalec poročila to odločitev v poročilu utemeljiti in argumentirati. Naslovni organ nadalje seznaja, da v kolikor v preteklosti na območju posega ni bilo izvedenih raziskav o onesnaženosti tal ali analiz o stanju in kakovosti tal oziramo so te neustrezne, je omenjene podatke potrebno pridobiti ter jih strokovno interpretirati in vključiti v PVO. V tem primeru naslovni organ predlaga, da se vzorčenje tal izvede v skladu s Pravilnikom o obratovalnem monitoringu stanja tal (Uradni list RS, št. 66/17 in 4/18), ki kot edini predpis na področju tal, med drugim določa metodologijo vzorčenja in analiziranja vzorcev tal (prvi odstavek 1. člena). Dobljeni rezultati analiz pa naj se vrednotijo glede na Uredbo o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/96 in 41/04 – ZVO-1), ki je edini predpis, ki določa mejne, opozorilne in kritične imisijske vrednosti za posamezne nevarne snovi (onesnaževala) v tleh in velja za celotno območje Republike Slovenije, ne glede na sestavo ali vrsto rabe tal.

Naslovni organ prav tako vedno dopušča možnost, da se investitor sklicuje na drugi odstavek 7. člena Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave, ki mu omogoča, da v primeru ustrezne strokovne obrazložitve, da nameravana gradnja ne bo imela vpliva na področje tal, v PVO ni potrebno predložiti podatke za to področje.

Naslovni organ zaključuje, da tla zaradi počasnega nastajanja in regeneracije predstavljajo neobnovljiv naravni vir, s katerim je potrebno ravnati preudarno in skrbno. Z vidika zaščite le teh je potreba po izvedbi (dodatnih) analiz tal v okviru postopkov presoje vplivov na okolje (PVO) povsem smiselna ter strokovno in pravno utemeljena. Prav tako pa pomankanje kvalitativnih informacij v postopku presoje sprejemljivosti nameravanega posega, o obstoječem stanju in morebitni onesnaženosti tal na mestu kamor se nameravana gradnja umešča, podaja dovolj tehtni razlog, da je izpolnjen pogoj o načelu previdnosti iz 8. člena ZVO-1.

2) Odpadki

Na podlagi pregleda celotne predložene dokumentacije ter po pregledu zakonodaje, ki velja za nameravano gradnjo, naslovni organ ugotavlja, da zaradi pomanjkanja podatkov v predloženi dokumentaciji ne more nedvoumno presoditi, ali je nameravana gradnja sprejemljiva z vidika ravnanja z odpadki in zato mnenja o sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika ravnanja z odpadki ne more dati.

Iz PVO (stran 99, poglavje 4.4.7 Obremenjenost z odpadki) izhaja, da je območje umetnega nasutja, kjer sta prisotna pepel in žlindra (v nadaljevanju žgalniški odpadki) v debelini cca 4,1 m (od globine 1,5 m do globine 5,6 m) ocenjeno, glede na območje posedene atletske steze in

igrišča za nogomet, na območje velikosti približno 20 m x 50 m. Zaradi ugotovljene prisotnosti žgalniških odpadkov je na obravnavanem območju predvidena sanacija (stabilizacija) temeljnih tal v smislu zamenjave materiala vse do globine 6 m z ustreznim kamnitim materialom, hkrati pa bosta izvedeni analiza onesnaženosti tal in ocena odpadka. Poleg tega je v DGD – ACL - Tehnični del vodilnega načrta, Načrta arhitekture, april 2021 (stran 128, poglavje Povzetek geološko geotehničnega elaborata) navedeno, da v kolikor se bo na mestu temeljenja pojavila glina (le-ta se nahaja v lečah) je potrebno tudi to odstraniti in izvesti zamenjavo temeljnih tal z zgoščenim tamponskim materialom ali podložnim betonom.

Iz PVO (stran 133, poglavje 6.1.1.5 Odpadki) sicer izhaja, da je ravnanje z umetnim nasutjem, na mestu, kjer so prisotni žgalniški odpadki, predvideno skladno z upoštevanjem določb Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, št. 69/15 in 129/20, v nadaljevanju Uredba o odpadkih) in Uredbe o ravnanju z odpadki, ki nastajajo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08, v nadaljevanju Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastajajo pri gradbenih delih). Naslovni organ pojasnjuje, da navedena predpisa v nekaterih členih določata splošna načela za ravnanje z gradbenimi in tudi drugimi odpadki, za opredelitev o sprejemljivosti nameravne gradnje z vidika ravnanja z odpadki pa naslovni organ potrebuje konkretne podatke o tem, na kakšen način se bo zadostilo tem splošnim načelom obeh citiranih predpisov v povezavi s predvideno sanacijo umetnega nasutja. Navedba v PVO (stran 59, poglavje 2.8.3 Vrste in količine odpadkov ter ravnanje z njimi), da bodo vsi odpadki, ki bodo nastali v času gradnje (razen dela izkopa iz vrhnjega sloja tal – humusa in morebitnega ostalega izkopnega materiala, ki se bo uporabil na gradbišču), odpeljani z gradbišča in oddani v obdelavo, ter, da predelave gradbenih odpadkov na gradbišču ne bo, za opredelitev do sprejemljivosti nameravne gradnje z vidika ravnanja z odpadki prav tako ne zadostuje. Za opredelitev do sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika ravnanja z odpadki, naslovni organ potrebuje konkretne podatke glede:

- načina ločene odstranitve umetnega nasutja, ki vsebuje žgalniške odpadke od ostalih zemeljskih izkopov (npr. zgornji humusni sloj, spodnji sloj zemljine pod umetnim nasutjem, umetno nasutje, ki vsebuje le zemljino, itd.);
- načina (npr. lokacija, čas trajanja, itd.) morebitnega začasnega skladiščenja umetnega nasutja, ki vsebuje žgalniške odpadke in ostalih zemeljskih izkopov (npr. zgornji humusni sloj, spodnji sloj zemljine pod umetnim nasutjem, umetno nasutje, ki vsebuje le zemljino, itd.);
- načina transporta in transportnih poti tj. odvoza izkopa umetnega nasutja, ki vsebuje žgalniške odpadke in ostalih zemeljskih izkopov (npr. zgornji humusni sloj, spodnji sloj zemljine pod umetnim nasutjem, umetno nasutje, ki vsebuje le zemljino, itd.);
- proučitve alternativ o konkretnem načinu ravnanju (tudi končnem) umetnega nasutja, ki vsebuje žgalniške odpadke in ostalih zemeljskih izkopov (npr. zgornji humusni sloj, spodnji sloj zemljine pod umetnim nasutjem, umetno nasutje, ki vsebuje le zemljino, itd.) in
- tega, da med in po izvedbi izkopa ne bo ogroženo človekovo zdravje in se ne bo škodilo okolju.

Po mnenju naslovnega organa je za opredelitev o sprejemljivosti nameravne gradnje z vidika ravnanja z odpadki poleg tega treba oceniti tudi količine in predvideti številke odpadkov (ločeno za umetno nasutje, kjer so prisotni žgalniški odpadki in preostali zemeljski izkop) ter v povezavi s tem navesti konkretne alternativne možnosti o načinu ravnanju (tudi končnem) za primer, da se kasneje z izdelanimi/i ocenami/i odpadka/ov izkaže, da gre za nevarni odpadek oziroma oziroma nenevarni odpadek.

Nadalje naslovni organ ugotavlja, da v PVO niso predstavljena morebitna rušitvena dela v povezavi z obstoječimi objekti in se zato v mnenju do sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika ravnanja z odpadki ne more opredeliti.

OPOMBA:

Naslovni organ ugotavlja, da je v PVO (stran 133 in 140, poglavje Ukrepi za preprečevanje, zmanjševanje in izravnavanje opredeljenih pomembnih škodljivih vplivov na okolje), napačno sklicevanje na Uredbo o odpadkih, in sicer manjka zadnja dopolnitev te uredbe št. 129/20. Posledično naslovni organ meni, da je treba po potrebi popraviti citirane člene, ki se nanašajo na Uredbo o odpadkih.

3) Hrup

Na podlagi pregleda celotne predložene dokumentacije ter po pregledu zakonodaje, ki velja za nameravano gradnjo, naslovni organ ugotavlja, da zaradi pomanjkanja podatkov v predloženi dokumentaciji ne more nedvoumno presoditi, ali je nameravana gradnja sprejemljiva z vidika emisij hrupa in zato mnenja o sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika emisij hrupa ne more dati.

Iz Ocene obremenjenosti okolja s hrupom za Atletski center Ljubljana (št. CEVO – 496/2019, februar 2021, Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor, Center za ekologijo in varstvo okolja – preskusni laboratorij, Valvazorjeva ulica 73, 2000 Maribor, v nadaljevanju Ocene obremenjenosti okolja s hrupom) je razvidno, da je z nameravanim posegom v 29 mesecih oziroma v vseh fazah gradnje predvidenih skupaj okrog 28.500 prevozov (odvozov in dovozov) tovornih vozil. Kot nadalje izhaja iz Ocene obremenjenosti s hrupom (stran 31, Tabela 8), je kot celoletni povprečni dnevni pretok vozil predvidenih 78 težkih vozil na dan oziroma 6,5 prevozov na uro, upoštevajoč dnevno obdobje obratovanja gradbišča. Po mnenju naslovnega organa gre za pomembno število prevozov (zlasti ob upoštevanju, da se lokacija nameravanega posega nahaja v poseljenem območju Ljubljane – Šiška). Za opredelitev do sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika emisij hrupa zato naslovni organ potrebuje podrobnejše podatke o gradbiščnih, dostopnih in transportnih poti (do obvoznice) in podatke o grafičnem prikazu le-teh kot tudi podatke o ustreznem ovrednotenju z vidika obremenjevanja okolja s hrupom glede na najbližje varovane prostore.

Naslovni organ ugotavlja, da v PVO v delu, ki se nanaša na spremljanje stanja dejavnikov in ukrepov za zmanjšanje vplivov v času obratovanja, manjkajo zahteve, ki izhajajo iz Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa (Uradni list RS, št. 43/18 in 59/19, v nadaljevanju Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa). V skladu s 17. odstavkom 3. člena navedene uredbe spada objekt za športne ali druge javne prireditve med vire hrupa, kot naprava katere obratovanje povzroča v okolju stalen ali občasen hrup. Upravljavec vira hrupa je po navedeni uredbi dolžan zagotoviti obratovalni monitoring vplivov svojega delovanja na okolje v skladu s predpisom, ki ureja obratovalni monitoring hrupa za vire hrupa, tj. Pravilnik o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08, v nadaljevanju Pravilnik o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje). Iz 9. člena citiranega pravilnika izhaja, da mora zavezanec zagotoviti obratovalni monitoring enkrat v obdobju treh let.

Prav tako je treba dopolniti Oceno obremenjenosti okolja s hrupom v času obratovanja. Po Zakonu o javnih zbiranjih se šteje, da gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki oziroma društva in druge organizacije v svojih poslovnih prostorih prireditve organizirajo kot svojo

redno dejavnost, če jih organizirajo vsak dan, vsak vnaprej določen dan v tednu ali v drugih časovnih razmikih, vendar vsaj 12 dni v razdobju enega leta. Glede na to, da je predvidenih 20 dogodkov oziroma športnih prireditev letno, je naslovni organ mnenja, da mora ocena obremenitve s hrupom v času obratovanja poleg obratovanja hladilnih in prezračevalnih naprav vključevati tudi čas športne ali druge prireditve pri katerih se uporablja ozvočenje, če se izvaja v odprtih delih objekta od koder se hrup prosto širi v okolje. Opisati in oceniti je treba vse verjetne vplive, ki so med drugim posledica z nameravano gradnjo povezanih aktivnosti ali drugih posegov, in sicer v času pripravljalnih del, gradnje, uporabe, obratovanja oziroma trajanja posega, opustitve rabe ali odstranitve. Navesti je treba tudi tiste možne vplive nameravane gradnje na okolje, ki se ocenjujejo kot nepomembni ali zanemarljivi, in oceno utemeljiti.

Kot je razvidno iz PVO (stran 146, poglavje 7.1.2 Hrup), je skladno z zakonodajo v času gradnje s projektom predvideno izvajanje lastnega monitoringa hrupa. Naslovni organ predlaga, da se na podlagi ugotovljenih ravni hrupa v času različnih faz gradnje, na delu gradbišča, ki meji na bivalno območje tj. zahodni in južni del oziroma varovane prostore, po potrebi namesti začasne protihrupne zaslone in ukrep smiselno vključi v PVO kot ukrep v času gradnje.

OPOMBA:

Naslovni organ ugotavlja, da je treba Tabelo 5 iz PVO (stran 56, poglavje 2.4.4.1 Gradbeni stroji), dopolniti na podlagi podatkov o zvočni moči strojev, ki so predstavljeni v Oceni obremenjenosti s hrupom v Tabeli 7 (stran 29, poglavje 9.3.1 Viri hrupa za čas gradnje uporabljeni v modelnem izračunu).

4) Svetlobno onesnaženje

Na podlagi pregleda celotne predložene dokumentacije ter po pregledu zakonodaje, ki velja za nameravano gradnjo, naslovni organ ugotavlja, da zaradi pomanjkanja podatkov v predloženi dokumentaciji ne more nedvoumno presoditi, ali je nameravana gradnja sprejemljiva z vidika svetlobnega onesnaženja in zato mnenja o sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika emisij svetlobnega onesnaženja ne more dati.

Iz PVO (stran 121, poglavje 5.10.2 Obratovanje) je razvidno, da bo na območju nameravane gradnje predvidena javna razsvetljava, usklajena s tipizacijo MOL, ter razsvetljava glavnega in pomožnega stadiona oziroma razsvetljava na igriščih, tribunah in spremljajočih prostorih. Iz DGD je razvidno, da bo javna razsvetljava nameščena ob peš povezavi na skrajnem severnem robu območja nameravanega posega. Naslovni organ predvideva, da bo razsvetljava nameščena tudi na peš površinah med posameznimi športnimi igrišči, kar pa v PVO ni omenjeno.

Nadalje naslovni organ ugotavlja, da so na območju nameravane gradnje prisotni obstoječi viri svetlobe, predvsem razsvetljava športnih igrišč v sklopu obstoječih ureditev (Športni park Ljubljana), kar pa v PVO ni predstavljeno, niti ni razvidno ali obstoječa razsvetljava ostane, se odstrani ali zamenja.

Iz PVO je sicer razvidno, da bo nova razsvetljava morala ustrezati pogojem Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/07, 109/07, 62/10 in 46/13, v nadaljevanju Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja), vendar pa ni pojasnjeno na kakšen način. Naslovni organ pojasnjuje, da je potrebno kljub temu, da podatkov o novi razsvetljavi ni na voljo, v PVO predstaviti osnovne zakonodajne zahteve, predvsem pa oceniti priklopno moč svetilk zunanje razsvetljave in jo uskladiti z zahtevami Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja. Naslovni organ ob tem opozarja, da brez ocene

priklopne moči porabnikov električne energije ni možno izdelati načrta električnih inštalacij in dimenzionirati transformatorskih postaj.

Ne glede na zgoraj navedeno naslovni organ meni, da so naslednji s PVO predvideni ukrepi povsem ustrezni:

- za razsvetljavo cest in poslovne stavbe je potrebno uporabiti svetilke z LED tehnologijo in življenjsko dobo vsaj 60.000 ur, učinkovitost svetilk mora biti najmanj 100 lm/W, barva svetlobe mora biti med 2700 K in 3300 K, svetilke ne smejo svetiti nad vodoravnico;
- priključna moč cestnih svetilk javne razsvetljave na območju ustja priključka Verovškova/Goriška ter ob Goriški ulici ne sme presegati 110 W;
- priključna moč cestnih svetilk javne razsvetljave na območju javne poti z oznako C2 ne sme presegati 45 W;
- svetilke morajo imeti vgrajeno možnost regulacije svetlobnega toka in daljinski nadzor razsvetljave;
- fasad objekta se ne sme osvetljevati;
- priklopna moč svetilk zunanje razsvetljave poslovne stavbe (brez razsvetljave cest in razsvetljave športnih igrišč) ne sme presegati 0,075 W/m² v obratovalnem času za izvajanje dejavnosti ter 30 minut pred začetkom in po koncu obratovalnega časa ter 0,015 W/m² zunaj obratovalnega časa za izvajanje dejavnosti;
- razsvetljava posameznega športnega igrišča mora biti izklopljena najpozneje do 22.00 ure oziroma najpozneje eno uro po koncu športne ali druge prireditve na tem posameznem športnem igrišču, in
- razsvetljava gradbišča, poslovne stavbe in javna razsvetljiva mora biti nameščena tako, da osvetljenost, ki jo povzroča na oknih varovanih prostorov glede na položaj okna, ki je najbolj izpostavljeno razsvetljavi, merjeno na sredini svetle okenske odprtine in v smeri, ki je pravokotna na zastekljeno površino okna, ne presega od sončnega zahoda do 24.00 ure 10 lx in od 24.00 ure do sončnega vzhoda: 2 lx.

OPOMBA:

V PVO (stran 63, poglavje 2.8.10.2 Obratovanje) je navedeno, da podatkov o postavitvi morebitnih objektov za oglaševanje v tej fazi ni na voljo. Ker se v PVO ni opredelilo objektov za oglaševanje, naslovni organ meni, da se v primeru postavitve takšnih objektov, le-ti ne smejo osvetljevati.

5) Zrak

Na podlagi pregleda celotne predložene dokumentacije ter po pregledu zakonodaje, ki velja za nameravano gradnjo, naslovni organ ugotavlja, da je nameravana gradnja sprejemljiva s stališča emisij v zrak ob upoštevanju vseh zakonodajnih in s PVO predvidenih ukrepov ter spodaj navedenih dodatnih omilitvenih ukrepov:

- Pogoj 1: Gradbiščne ceste morajo biti v celotnem času gradnje prevlečene z asfaltno prevleko ali bitumenskim obrizgom, ki veže prah na cestišču. Prav tako je potrebno zagotavljati redno mokro čiščenje gradbiščnih cest.

Pojasnilo: V PVO (stran 56, poglavje 2.4.3 Dostop in transportne poti na gradbišče) je predvideno, da se bodo gradbiščne ceste samo redno utrjevale s kamnitim agregatom, medtem ko je v prvem odstavku 8. člena Uredbe o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč (Uradni list RS, št. 21/11, v nadaljevanju: Uredba o preprečevanju in

zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč) zahtevano, da so gradbiščne ceste, ki se bodo uporabljale več kakor 12 mesecev, kar za navedeno gradbišče velja, prevlečene z nosilno asfaltno podlago ali neprekinjeno omočene s tekočinami, ki vežejo prah na površini cestišča. Glede na to, da se bodo gradbena dela izvajala daljše časovno obdobje (29 mesecev) in da so ceste s kamnitim agregatom velik vir emisij prašnih delcev, se po mnenju naslovnega organa sproščanje prahu, ki nastaja pri vožnji vozil in strojev, zelo učinkovito zmanjša v primeru preplastenih cest z asfaltno prevleko ali bitumenskim obrizgom, ki so redno mokro čiščene.

- Pogoji 2: Na obeh izvozi iz gradbiščnih cest mora biti urejeno avtomatsko pranje koles in podvozij vozil pred vstopom na javno cestno omrežje.

Pojasnilo: V PVO (stran 56, poglavje 2.4.3 Dostop in transportne poti na gradbišče) je predviden bazen s tekočo reciklirano vodo. V Uredbi o preprečevanju in zmanjševanju emisij delcev iz gradbišč je določeno, da se morajo kolesa in podvozja vozil prati na izvozi iz gradbišč na ceste za javni cesti promet, ker se z izsušitvijo nanešene zemljine na asfaltno površino ustvarja prah. Po mnenju naslovnega organa je učinkovitost ukrepa z avtomatskimi pralnicami izboljšana, poleg tega pa je ravnanje z odpadno vodo lažje nadzirati (lovilniki olj...).

- Pogoji 3: Skladiščeni sipki materiali (gradbeni material, izkopi, odpadki...) morajo biti v času skladiščenja pokriti, količina skladiščenih sipkih materialov naj bo najmanjša možna.

Pojasnilo: V PVO (stran 131, poglavje 6.1.1.2 Zrak) je navedeno, da se na gradbišču nepokriti sipki gradbeni material ne smejo prevažati, skladiščiti ali pretovarjati kot izhaja iz tretjega odstavka 7. člena Uredbe o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč. Po mnenju naslovnega organa je potrebno zagotoviti izvedbo vseh ukrepov pri skladiščenju sipkih materialov, ki bi preprečevali dvigovanje prahu zaradi vetra, zato se morajo poleg pokrivanja vsi sipki materiali tudi v čim krajšem času uporabiti oziroma odvažati v pokritih ali zaprtih transportnih sredstvih.

- Pogoji 4: Na gradbišču se lahko uporabljajo samo vozila in gradbena mehanizacija, ki dosega vsaj standard EURO V. Potrebno je tudi uskladiti prevoze materiala in odpadkov tako, da v čim večji meri v obe smeri vozijo polni tovornjaki.

Pojasnilo: Naslovni organ meni, da bi morala vsa vozila in gradbena mehanizacija dosegati vsaj standard EURO V, ker starejša vozila, ki ne dosegajo takšnih standardov homologacije, z veliko verjetnostjo ne zajemajo dušikovih oksidov, ogljikovodikov in delcev v izpuhilih dizelskih motorjev ter drugih zdravju škodljivih snovi, kar bi pomenilo povečane emisije v zrak. Prav tako bo z upoštevanjem ukrepa vožnje polnih tovornjakov v obe smeri, manjše onesnaženje z emisijami delcev, ki jih povzročajo motorji z notranjim izgorevanjem ter občutno manjše prašenje, ki nastaja pri prevozu tovora.

- Pogoji 5: Odprte površine gradbišča je potrebno redno vlažiti.

Pojasnilo: Po mnenju naslovnega organa, bo tekom gradnje prihajalo do različnih virov onesnaževanja z emisijami prašnih delcev, ki se bodo prenašali in posedali po gradbišču, zato je potrebno odprte površine gradbišča redno vlažiti, da se čim bolj zmanjša morebitni prenos snovi v širšo okolico, ki je v urbanem naselju s statusom degradiranega območja.

- Pogoj 6: Na celotnem obodu gradbišča je potrebno postaviti protiprašno ograjo višine vsaj 2 m.

Pojasnilo: Iz modelnega izračuna, ki je grafično prikazan v PVO (strani 110-113, poglavje 5.4.1 Gradnja), je razvidno, da so stanovanjske stavbe v neposredni bližini območja nameravane gradnje v določenih vetrovnih razmerah lahko obremenjene z emisijami prašnih delcev v vseh smereh. V PVO (stran 143, poglavje 6.2.1.2 Zrak) je navedeno, da bo zahodni in južni del gradbišča, ki meji na bivalno območje, ograjen s polno gradbiščno ograjo višine vsaj 2 m. Po mnenju naslovnega organa, bodo protiprašne ograje na celotnem obodu gradbišča (lahko združene s protihrupno zaščito) bistvenega pomena za preprečevanje širjenja emisij prašnih delcev PM₁₀ izven območja posega.

- Pogoj 7: V dneh, ko je napovedana čezmerna onesnaženost zunanjega zraka z delci PM₁₀, je potrebno prekiniti z izvajanjem gradbenih del na prostem.

Pojasnilo: Emisije delcev PM₁₀ v zrak bodo nastajale pri gradbenih delih, v večji meri pa pri prevozi po območju gradbišča, še zlasti v primerih, ko bo šlo za neasfaltirane povezovalne poti na gradbišču. Pri uporabi gradbene mehanizacije in tovornih vozil bodo nastajale tudi emisije onesnaževal, ki izhajajo z izpušnimi plini iz motorjev z notranjim zgorevanjem. Kljub upoštevanju vseh omilitvenih ukrepov iz PVO, naslovni organ meni, da bo lahko prihajalo do preseganj dnevni mejnih vrednosti koncentracije delcev PM₁₀ v zraku, zato je potrebno ob razglasitvi čezmerne onesneženosti PM₁₀ nemudoma prekiniti vsa gradbena dela na prostem.

- Pogoj 8: Pri odstranjevanju objektov je potrebno zagotoviti močenje delov, ki se rušijo. Nastale gradbene odpadke zaradi rušenja je prepovedano obdelovati na gradbišču s postopki drobljenja, lomljenja ali mletja.

Pojasnilo: Ker PVO ne vsebuje ukrepov glede rušenja objektov, je naslovni organ na podlagi 9. in 13. alineje drugega odstavka 6. člena Uredbe o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč mnenja, da je v času rušenja objektov nujno zagotoviti primerno vezavo prahu z močnim omočenjem delov, ki se bodo rušili in z vodno zaveso med samo izvedbo rušenja. Rušenje objektov je treba izvesti, če je tehnično možno, v velikih kosih. V primeru odstranitve objekta, ki vsebuje azbest, je potrebno s tem materialom ravnati tako, da se prepreči sproščanje azbestnih vlaken v okolje.

- Pogoj 9: Hitrost vozil na gradbišču mora biti omejena na 5 km/h.

Pojasnilo: V PVO (stran 56, poglavje 2.4.3 Dostop in transportne poti na gradbišče) je navedeno, da bo ob samem vstopu na gradbišče hitrost vožnje, z znakom »omejitev hitrosti«, omejena na 5 km/h, med tem ko je v nadaljevanju PVO (stran 144, poglavje 6.2.1.4 Vibracije) navedeno, da bo znotraj gradbišča za tovorna vozila potrebno omejiti hitrost za polna vozila na 10 km/h, za prazna vozila pa na 20 km/h. Naslovni organ ocenjuje, da je omejitev hitrosti 5 km/h primerna za vožnjo po celotnem gradbišču.

Naslovni organ še posebej poudarja, da se naslednji dodatni ukrepi, ki so določeni tudi v PVO morajo upoštevati:

- na zahodnem in južnem robu gradbišča, kjer se gradnja najbolj približa stanovanjski pozidavi, ni dovoljeno pretovarjati sipkih snovi niti umeščati začasnih ali stalnih skladišč materiala, izkopov ali odpadkov;
- v čim večji meri je potrebno uporabljati glavni uvoz na gradbišče na severni strani območja z Magistrove ulice;
- v vetrovnem vremenu se ne sme pretovarjati sipkih snovi;
- dizelski agregat mora imeti urejen izpust odpadnih plinov na prosto skozi odvodnik;
- ogrevanje objektov mora biti urejeno s priklopom na daljnovod, vgradnja kurilnih naprav katerekoli vrste ni dovoljena, in
- na območju posega je potrebno urediti kolesarske steze in parkirne površine za kolesa.

Ne glede na zgoraj navedeno, naslovni organ ugotavlja, da je sicer bila v PVO (stran 109, poglavje 5.4.1 Gradnja) narejena ocena emisij prašnih delcev PM₁₀ v času gradnje s predpostavko, da se emisije zmanjšajo za 90% v primeru izvedbe vseh omilitvenih ukrepov, ki so s PVO predvideni, vendar naslovni organ meni, da v PVO predvideni ukrepi za tolikšno zmanjšanje emisij ne zadoščajo, naslovni organ celo ugotavlja, da v PVO ni predvidenih ukrepov v povezavi z odstranjevanjem obstoječih objektov, ki so lahko ključni pri odločitvi o sprejemljivosti nameravane gradnje z vidika emisij v zrak.

OPOMBA:

Ker je iz PVO (stran 114, poglavje 5.4.1 Gradnja) razvidno, da bo v objektu nameščen dizelski agregat, vendar ni opredeljeno kakšne toplotne moči, naslovni organ opominja, da se mora upravljavec naprave, v primeru namestitve dizelskega agregata s toplotno močjo enako ali večjo od 1 MW, vendar manjšo kot 50 MW, vpisati v evidenco srednjih energetske naprave še pred začetkom obratovanja naprave, če za to napravo ni treba pridobiti okoljevarstvenega dovoljenja kot je določeno v Uredbi o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev (Uradni list RS, št. 17/18 in 59/18). Prijava za vpis v evidenco naprav se izpolni v spletni aplikaciji, ki je dostopna na spletnem naslovu: http://okolje.arso.gov.si/energetske_naprave/.

6) Vode

Na podlagi pregleda celotne predložene dokumentacije ter po pregledu zakonodaje, ki velja za nameravano gradnjo, naslovni organ ugotavlja, da je ob upoštevanju vseh zakonodajnih in s PVO predvidenih ukrepov nameravana gradnja sprejemljiva z vidika emisij v vode.

7) Elektromagnetno sevanje

Na podlagi pregleda celotne predložene dokumentacije ter po pregledu zakonodaje, ki velja za nameravano gradnjo, naslovni organ ugotavlja, da je ob upoštevanju vseh zakonodajnih in s PVO predvidenih ukrepov nameravana gradnja sprejemljiva z vidika elektromagnetnega sevanja.

Koordinatorica:

Barbara Justin
višja svetovalka III

mag. Tanja Bolte
sekretarka
po pooblastilu 021-11/2020-4 z dne 9. 8. 2021

Vročiti:

Ministrstvu za okolje in prostor, Direktoratu za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska cesta 48,
1000 Ljubljana – po elektronski pošti (gp.mop@gov.si)